

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nucleus Juris Canonici

Thenhaven, Bernhard

Coloniæ Agrippinæ, 1739

XIX. De Usuris. D. 9. S. 2. C. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63382](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63382)

II. De DUELLO vide *Nucl. Theol. Exam.*
26. n. 8. §. 5.

III. Per SAGITTARIOS intelliguntur, qui
in jaculandis sagittis; per BALLISTARIOS,
qui in emittendis lapidibus aut globis
plumbeis vel ferreis ex BALLISTIS seu cata-
pultis, i. e. machinis seu tormentis bel-
licis, ad conterendos hostes peritiam ha-
bent, quibus *h. t. c. un.* „Sub anathemate
„prohibetur, hanc artem mortiferam
„contra Christianos & Catholicos exer-
„cere; putà apud hostes fidei & extra bel-
lum formaliter justum.

TITULUS XVI.

De Adulteriis & Stupro.

De his aliisque speciebus luxuriæ actum
est in *Nucl. Theol. Exam.* 7. n. 3. & quid
restituendum pro defloratione, stupro
& adulterio? *Exam.* 11. n. 2.

TITUL. XVII. XVIII. & XIX.

De Raptoribus, Incendiariis, & Vio- latoribus Ecclesiarum; Item de Furtis, & de Usuris.

I. R APTOR potest esse vel *personæ* per vio-
lentam abductionem illius in servi-
tutem

tutem, éstque *Plagium*; vel explendæ libidinis causâ, éstque *Raptus* species luxuriæ; vel ex intentione eam ducendi, de quo in *Nucl. Theol. Exam. 30. n. 16.* éstque impedimentum dirimens; vel Raptor *Rerum*, qui differt à fure, uti *Furtum* & *Rapina*, de quibus in *Nucl. Theol. Exam. 9. n. 3. §. 3.* INCENDIARIUS, vulgò *Mord-Brenner* est, qui dolo malo ædes vel bona aliena, ut segetes, sylvam &c. supposito igne incendit, aut ad hoc consilio vel auxilio scienter cooperatur. VIOLATOR ECCLESIA-
RUM dicitur, qui Ecclesias aliáque loca sacra effringit & spoliat. In hos Jure Canonico h. t. statuitur pœna Excommunicationis; Jure Civili diversæ pro qualitate & quantitate delicti.

II. De FURTIS vide *Nucl. Theol. Exam. 9. n. 3. §. 3.* Item *Exam. 10. §. 11.* per totum, quibus nil addendum duxi.

III. De USURIS pariter actum est *Exam. 15. n. 2.* item *L. 2. Tit. 24. n. 2.* quibus adde *C. 4. h. t. in Decret.* ubi rescribit Pontifex:
 „Cum usurarum crimen utriusque Testa-
 „menti Pagina detestetur, super hoc di-
 „spensationem aliquam non posse fieri;
 „quia cum Scriptura prohibeat pro alte-
 „rius vita mentiri, multò magis prohi-
 „bendus est quis, ne etiam pro redimenda
 „vita captivi usurarum crimine involva-

384 LIBER V. TIT. XVII. XVIII. & XIX.
tur. Unde usuræ, utpote Jure naturali
& Divino prohibitæ, nullâ potestate Ec-
clesiasticâ vel sæculari fieri possunt licitæ,
ideo C.18. h.t. statuit Pontifex, ut si de
cætero quocunque prætextu Judæi à
Christianis graves immoderatasque usuras
extorserint, Christiani per sententiam
Excommunicationis compellantur ab
eorum commerciis abstinere; Principibus
autem injungit, ut à tanto gravamine
cohibeant Judæos. Et C.12. Ut Judæos ad
remittendas Christianis usuras compellant.
Imò C.un.h.t.in Clement. statuit Pontifex,
ut quivis Magistratus aut Judices,
Confiliarii aut quivis Officiales statuta
de cætero facere, ut solvantur usuræ; vel
ut solutæ, cum repetuntur, non plenè ac
liberè restituantur, aut id scienter judicare
præsumperint, sententiam Excommunicationis
incurrant; ac si quis pertinaciter affirmet
exercere usuras non esse peccatum, eum esse
velut hæreticum puniendum. Ex quibus inferunt
Pirb. h.t. 11.17. aliique Canonistæ, Principes Christianos,
quamvis possint statuere, ne Judæi excessivas
usuras exigant; & permittere ob bonum publicum
& ad vitanda majora mala usuras impunè
exerceri à Judæis, (utì etiam ideo sæpe permittuntur
lupanaria &c.) non tamen posse præcipere, ut
ipfi

DE CRIMINE FALSI, DE SORTILEGIIS, &c. 585
ipsis usuras ob mutuatam pecuniam sol-
vant, non obstante quavis consuetudine,
quæ potius est corruptela, cum sit contra
Jus naturale & Divinum.

TITULUS XX. XXI. & XXII.

*De Crimine Falsi; de Sortilegiis; & de
Collusione detegenda.*

I. CRIMEN FALSI est perversio veritatis
cum dolo & alterius jactura seu
damno; de quo vide *Nucl. Theol. Exam. 9.*
n. 4. & Exam. 15. n. 4. §. 9. potestque com-
mitti vel *Dicto*, v. g. si testis in Judicio vel
falsum dicat, vel veritatem occultet; aut
Scripto, v. g. si quis scienter & dolo malo
falsum instrumentum in sui vel alterius
gratiam & alterius præjudicium conficiat;
falsificet Literas Apost. quarum falsarii
specialibus pœnis subjiciuntur; aut *Facto*,
v. g. qui alicui alienum partum supponunt;
pondera & mensuras rei corrumpunt, vel
merces adulterant; limites agrorum do-
losè mutant; falsarii monetæ &c. aut *Usu*,
v. g. qui dolosè in alterius præjudicium
sibi alienum nomen aut alienæ Familiæ
insignia usurpant; adulterinam monetam
colligunt & expendunt &c. Pro qualitate
& quantitate criminis Falsi in Jure Cano-
nico & Civili diversæ pœnæ statuuntur.